

Senatu so predloženi dokazi, da je avstrijsko poslaništvo podkupilo mnogo časopisov v Ameriki.

Senator King je predložil pisma in čerke nemških in avstrijskih diplomatov, ki so podkupili poljske, rumunske, ogrske in hrvaške liste v Ameriki. "Iustrovani List" v New Yorku je dobil \$100 mesečno. Drugi list je prejel \$6000. Resnica o umazanem časopisju v službi avstrijske vlade prihaja na dan.

Washington, 23. sept. — Senator King je včeraj pred senatom kup evidence, ki se nanašajo na intrige nemške in avstrijske vlade v Ameriki. Predloženi so dokazi, kako sta nemška in avstrijska vlada najeli mnoge časopise v Združenih državah, ali pa ustanovili v njih razširjalne kabinete propagande v Ameriki.

Avstrija je po svojih agentih in svojih časopisih še danes aktivna v Združenih državah. Senator King je dejal: "Kmalu bomo razglasili vojno stanje avstrijske, Bolgarske in Turčije, ki vse tri pomagajo Nemčiji in njeni vojni maščobi."

Intrige in zločinske zarote, ki jih vodijo zadnja tri leta in jih gotovo meje še vodijo hlapčoni agenti in avstrijske vlade na ameriških tleh, prihajajo vedno na dan in veliko bo še odkriti. Justični department v Washingtonu ima gomile dokazov, kako so nemški in avstrijski agenti skušali zapletiti Ameriko v vojno s sovražniki Nemčije. Dejali so za konflikt z Japonsko in Irsko. Irsko revolucija v Ameriki lanskega leta je bila pripravljena v Ameriki in Casement, ki je bil lani obesen v Londonu, je dobil najmanj en ček za \$100 od tukaj.

Senator King ni povedal, iz kakšnega vira je dobil informacije in zapletene posnetke čekov, po katerih je pisem iz nemških in avstrijskih konzulatov in poslanikov, ki jih je prečital v senatu in ki so bili zabeleženi v senatnem seznamu.

Med dokumenti, ki jih je čital, je bilo tudi, da sta nemško in avstrijsko poslaništvo vzdrževala silno plačane propagande, katero vodijo časopisi v inozemskih jezikih, posebno rumunski, hrvaški in poljski listi. Ti časopisi so imeli vse imajo nalogo, vporabljeni v njih, ki ga imajo pri svojih aktivnostih, za podpiranje Nemčije in Avstrije.

Dokumenti so podpisani od raznih oseb, ki so bile v stikih z nemškimi in avstrijskimi poslaništvom; podpisani so grof Bernstorff, bivši avstrijski poslanik in vodja vseh nemških in vohunskih spletk v Ameriki, grof Hatzfeld, svetnik v nemškem poslaništvu, baron Zwickel, upravljatelj avstrijskega poslaništva, A. Rizweidow, ki je bil v zvezi z avstrijskim poslaništvom v New Yorku itd.

Dokumenti kažejo, da je bil poljski list "Telegram Cod" v novembru leta 1915 \$700 v lasti avstrijske vlade. List je razdal neki W. Mazur v 12.000 izdankih in posrežilo se mu je učiti druga poljska lista, ki sta bili Mazurja "rusofil".

Zwickel je pisal iz Bostona, Mass., avstrijskemu generalnemu konzulu v New Yorku, da za rumunski list "Desteap" v Romani.

Washington, 24. sept. — Danes bo v poslanski zbornici predložena resolucija, ki zahteva natančno preiskavo, če je kateri kongresnik ali senator prejel denar iz Bernstorffovega fonda za korupiranje kongresa.

Washington, D. C. — V kongresnik krojih so silno razburjeni vsled nemške avtokracije, ki je hotela po svojem poslaniku Bernstorffu s podkupovanjem izsiliti ameriško nevtalnost.

Kongresniki in senatorji bodo zahtevali, da uvedejo preiskavo radi Bernstorffovega pisma, v katerem zahteva \$50.000, da z umazaniam javnega mnenja napelje vodo na mlin nemške avtokracije.

Nekateri sodijo, da je nemško poslaništvo porabilo denar za brozjavke, ki so bile odposlane na kongresnike in senatorje, da tako vplivajo nanje v interesu Nemčije. Značilno je, da je Bernstorff pisal pismo za pospeševanje korupcije in podkupovanje dne 22. januarja. Ravnotežna dne je predsednik adresiral kongres in svoji adresi izjavil, da mora biti "mir brez zmag."

Mejtem ko se je predsednik trudil, da pride mir brez zmag, je nemški poslanik roval za nadaljevanje vojne z zmago Nemčije in zahteval denar od svoje vlade, da podkupi in korumpira vplivne osebe, da ostane Amerika izven vojne, da ostanejo razmere ugodne za nemško zmago.

Kongresnik Hefflin iz Alabame je zahteval, da se uvede najstrožja preiskava. V svojem govoru je dejal, da je Bernstorffova nota žaljenje za ves kongres.

Flood, predsednik odseka za zunanje zadeve, je izjavil, da vpraša Lansinga tajnika, če ima še katere nadaljne dokaze.

Hefflin je zahteval preiskavo, da doženejo, če se je nemški vpliv raztezal tudi na kongresnike.

Senat ni imel seje, ko je bila priobčena Bernstorffova nota za podkupovanje in razširjanje korupcije, toda posamezni senatorji so se izjavili, da uvedejo preiskavo in tako dokažejo, da kajzerjeva propaganda ni imela vpliva na kongres.

POŠTA DINAMITIRANA.

New Bern, N. C. — Skupina od 50 do 75 ljudi, nasprotna vojaško obveznemu zakonu, je dinamitirala pošto v Lovlandu.

Popoldne, preden je bila pošta razstreljena, je poštar slišal, da groze, da ga ubijejo. Ko je napočila noč, je zapustil postopje.

PREMOGOVNIŠKI BARONI SE UPIRAJO.

Clarksburg, W. Va. — Premogovniški baroni hočejo zapreti 25 rudnikov v enem tednu, češ, da ne morejo operirati rudnikov, če morajo prodajati tona premoga po dva dolarja. To izjavo je podal Daniel Howard, bogat premogovniški operator.

Gospodje premogovniški baroni se bodo še kesali, če svojo grožnjo resničijo, kajti vlada prav lahko upogne njih trmo.

NAMERAVANA PODKUPITELJEV MLEKA.

Farmarji, ki zbirajo v Chicagu, govore o podražitvi mleka na 14c kvart.

OTROCI BODO PRIZADETI.

Chicago, Ill. — Farmarji iz Illinois, Indiana in Wisconsin zbirajo v I. metodistovski cerkvi na vog. Clarkove ul. in Washingtonove ceste in razpravljajo o tem, kako podražijo mleko s prvim oktobrom.

Navzočih je 330 delegatov in 63 ravnateljev, ki priporočajo da se sto funtov mleka podraži od \$2.12 na \$3.50. Nekateri so celo priporočali, da poskoči cena na štiri dolarje.

J. P. Jounger, predsednik Jounger Dairy kompanije v Chicagu, ki ga je nekoč pooblastil živilski upravljatelj Flower da sestavi bolj ekonomičen sistem za razvažanje mleka, je farmarjem priporočil, da naj ne gredo s ceno čez tri dolarje.

Jounger je dejal, če določijo farmarji ceno na tri dolarje, da bodo imeli lep profit, če pa pojdejo s ceno nad tri dolarje, da jih obtoži profitarstva.

Jounger pravi, če bo mleko po tri dolarje, tedaj bo kvart mleka po 12 centov, če pa mleko podražijo na \$3.50, bo kvart po 14 in 15 centov, kar bo znižalo konzum mleka.

Farmarjem ne dela skrbi, če pade konzum mleka in nekateri člokoljubni farmarji so se izrazili, da bodo lahko z mlekom krmili prašiče.

Mogoče, da farmarji ne sklenejo pogodbe za šest mesecev, ker živilski upravljatelj Hoover zahteva, da se sklene le za en mesec, ker je prepričan, da bo lahko znižal ceno za krmo.

Do sedaj so vedno kritizirali le razne industrijalce, špekulante in borzijane kot podraževalce življenjskih potrebščin. Razprave na zborovanju mlečnih producentov dokazujejo, da farmarji okoli velikih mest, ki se pečejo s produkcijo mleka zaslužijo hujšo kritiko. Če pojde cena za kvart mleka na 14 do 15 centov, se zanesljivo zniža konzum. Največ bodo trpeli seveda otroci siromašnih slojev, ki bodo vsled oduševskih cen za mleko oropani najbolj tečne in zaenje primerne hrane. Umrljivost med delavskimi otroci se bo povečala, drugi bodo pa vzrastli kot slabšči.

Če je kje potrebno, da živilska uprava poseže z železno pestjo vmes, tedaj je na mestu, da prime mlečne producente, ki hočejo z oduševskimi cenami oropati dojenčke naravne hrane.

Mnogo solz je bilo lani potočeno v kapitalističnih listih, da dojenčki nimajo dosti mleka. Zdaj je čas, da tisti, ki so lani plakali za otroci v Evropi, nastopijo proti oduševstvu z mlekom, ki hočejo odvzeti mleko ameriškim otrokom, poleg pa še resnično izjavljajo, če pade konzum, da bodo krmili z njim prašiče.

Ali nimajo otroci večje vrednosti za Združene države kot prašiči?

DRUŽINSKA TRAGEDIJA.

Detroit, Mich. — Mrs. Julia Mikala je obesila svoje tri hčere v starosti 18. mesecev, 2 in 5 let, na to je izvršila samomor. Oče, rodom Madžar, in dva starejša otroka, so ostali. Vzrok tragedije ni znan.

STAVKA PEKOVSKIH DELAVCEV.

Buffalo, N. Y. — V pekarijah Collinsa in Perunnerja so zastavkali pekovski pomočniki. Tvrdis imata pekarije v Buffalu in Rochesteru. Delavci zahtevajo pobožjšanje mezde in sanitarnih razmer.

ARGENTINIJA PRED VOJNO.

Argentinska zbornica se bo odločila za prelom z Nemčijo kljub popuščanju kajzerja.

NOVE DEMONSTRACIJE.

Buenos Aires, 24. sept. — Včeraj je argentinska vlada prejela drugo noto iz Berlina. Minister zunanjih zadev naznanja, da je Nemčija pri volji ugoditi zahtevam Argentinijskega.

Buenos Aires, 23. sept. — Minister zunanjih zadev je včeraj in formalno poslansko zbornico, da je Argentina poslala v Berlin ultimatum, ki ima vojno za posledico, ako Nemčija v polni meri ne zadosti južnoameriški republiki, kakor zahteva vlada. Razmerje med Nemčijo in Argentinijsko je že tako napeto, da bodo diplomatične vezi pretrgane tudi v slučaju, ako bi Nemčija "zadovoljivo" odgovorila na ultimatum.

Peščica pacifistov v zbornici ne bo mogla preprečiti trdnega sklepa večine, ki stoji na stališču, da je treba odločno nastopiti proti Nemčiji. To se je pokazalo včeraj, ko so pacifisti v marsičem odnehali.

Sinoči so bile v Buenos Airesu zopet velike ljudske demonstracije proti kajzerju. Velike množice ljudstva so se zgrnele v glavni del mesta, korakale po ulicah in prepevale patriotične pesmi. Nemški naseljenci so se zabarikadirali v svojih hišah, boječ se ponovnega napada demonstrantov. Močne vojaške čete so čuvale nemško poslaništvo.

PREDSEDNIK JE ODOBRILO CENO ZA BAKER.

Washington, D. C. — Prihodnje štiri mesece bo baker po 23.5 centov funt. To ceno je določil odbor za vojno industrijo po konferenci z zastopniki bakrene industrije. Predsednik je odobril ceno.

PRIVATNI INTERESI SO NASPROTOVALI ZAVAROVANJU VOJAKOV.

Washington, D. C. — Privatne zavarovalne družbe so z vsemi sredstvi oponirale zavarovalnemu zakonu za vojake in mornarje. Zakon, ki ga je odobril in podpisal zakladniški tajnik McAdoo, je ugodno priporočil zborniški odsek za meddržavno in inozemsko trgovino. Zakon je izdelan po odškodninskem zakonu za delavce.

Privatne zavarovalne družbe so se najbolj jezile, da je določeno, da 8 dolarjev prispevka za tisoč dolarjev zavarovalnine na leto.

Ravnatoko niso bile zadovoljne z določbo, ki daje vojakom in mornarjem pravico, da lahko sprejmejo po vojni polico, da postane preje godna.

Protesti privatnih zavarovalnih družb niso mnogo izdali, kajti zbornica je sprejela zavarovalno predlogo, kot je bila predložena.

PRIZADETI BODO VSI LISTI V NEANGLEŠKEM JEZIKU.

Washington, D. C. — Določba, ki se tiče časnikov v sekciji o trgovini s sovražnikom, ne bo veljavna le za nemške liste, temveč bo obsegala vse liste v neangleških jezikih.

To spremembo so sprejeli konferenčni na nasvet poštnega departmenta.

VREME.

Jasno v ponedeljek in torek. Gorkeje. Istočnojužni vetrovi. Povprečna temperatura 58. Včeraj je po kalendarju nastopila jesen.

NEMCIJA IN AVSTRIJA SPREJELI PAPEŽEVE MIROVNE NASVETE.

Kajzer in Karl odobravata vodilno idejo papeža do "gotove meje." Mirovni pogoji Nemčije bodo boje objavljeni ta teden. Oba cesarja govorita le o sebi in ničesar o ljudstvu. Amerika ne bo sklepala miru s kralji in cesarji.

Kodanj, 24. sept. — "Neueste Nachrichten" na Dunaju poročajo, da bo nemški kancelar podal mirovne pogoje Nemčije v državnem zboru v četrtek.

Washington, 24. sept. — V Bell hiši niti v državnem oddelku niso najmanj presenečeni, da sta Nemčija in Avstrija sprejeli mirovne sugestije papeža. Vlada smatra, da je pot do miru odprta, toda na pogajanja še misliti ni, dokler ne bo nemška vlada odgovorna ljudstvu, kakor je zahteval Wilson v svojem odgovoru. S tega stališča se ameriška vlada ne gane, čeprav si želi miru.

Neki uradnik vlade je dejal včeraj: "Stališče Združenih držav se lahko omeni v enem samem stavku: DAN JE MINUL, KO SO IMELI KRALJI IN KAJZERJI MOČ DELATI MIR Z AMERIŠKO, SVOBODO LJUBEČO DEMOKRACIJO."

Priprave za uporabo vse vojne sile proti centralnim državam se nadaljujejo z vedno večjo energijo.

Amsterdam, 23. sept. — Semkaj je prišel včeraj tekst nemške in avstrijske note, ki odgovarjata papežu Benediktu na njegov posredovalen predlog z dne 2. avgusta. Avstrijska nota je bila izročena v četrtek papeževemu nunciju na Dunaju.

Nemčija in Avstrija odobravata papežev nasvet v aplošnem, da se namreč odpre pogajanje za mir, ne omenjata pa ničesar glede na papeževe podrobne sugestije. Prva in druga nota molči o usodi Belgije, Srbije in Alzacije-Lorena.

Avstrijska nota je precej dolga in odobrava papežovo sugestijo o razobroženju in svobodi morja.

Obe noti ignorujeta Wilsonovo zahtevo po demokraciji v centralnih državah podgovor obeh držav se suče samo okoli dveh cesarjev in niti besedice ni v prilog ljudstva.

Komentarji nemških listov se po večini strinjajo z odgovorom Nemčije, čeprav so nekateri poparjeni, ker ni vlada omenila mirovnih pogojev. Sklepa pa, da kaže nota na zgodnji mir. V torek bo kancelar zopet govoril v državnem zboru in pričakujejo, da bo omenil mirovne pogoje.

Nemški odgovor.

Nota, katero je poslal kajzerjev spremljevalec ruskemu papežu, se glasi v glavnih točkah: "Herr kardinal: Vaša eminenca je bila tako dobra, da je izročila s pismom do dne 2. avgusta cesarju in kralju, mojemu najmočnejšemu gospodu, noto njegove svetosti, papeža, v kateri njegova svetost napolnjena z žalostjo vsled grozot svetovne vojne, apelira na vojskujoče se države za mir.

Cesar in kralj me je seznanil s pismom Vaše eminence in mi naročil, da Vam odgovorim. Njegovo veličanstvo je z globokim spoštovanjem in iskreno hvaležnostjo že dalj časa zasledovalo napor

(Dajz na 2. strani, 2. kolona)

Rim, 23. sept. — Katoliški list in poluradno glasilo papeža "Corriere d'Italia" prinaša iz Vatikana inspiriran članek, ki zastopa stališče kardinala Gasparija, papeževnega tajnika. Glavne točke članka so:

Papež bo počakal na odgovor ententnih zaveznikov na svojo prvo noto, nakar bo poslal vojsko-valeem drugo noto, pozivajoč jih na mir. Vatikan še vedno upa, da je mogoče zediniti vojskujoče se države na podlagi sledečih mirovnih pogojev: Nemčija odstopi Belgijo in ostale okupirane teritorije na zapadu in vzhodu in povrne Franciji Alzacijo in Loren; Italija dobi "neodrešene" pokrajine, ki so pod Avstrijo; Poljska in Armenija postaneta svobodni državi; balkansko vprašanje se reši na konferenci.

Kardinal Gaspari je mnenja, da najboljša garancija za bodoči mir je odprava prisilne vojaške službe v vseh državah in vsi mednarodni spori se imajo rešiti po mednarodnem razsodišču; države, ki nočejo odpraviti prisilne vojaške službe, se imajo trgovsko bojkotirati.

Wilsonov predlog za ligo držav, ki bi jamčila za mir in poravnanje sporov pri mednarodnem razsodišču, je pp mnenju Gasparija utopija ali sanjarija. Članek vprašuje: "V kateri državi bi se pa nahajala mednarodna armada, katera bi izsilila odloke mednarodnega razsodišča?" Nato odgovarja: "Edin prostor za tako armado bi bil na luni."

Kardinal je zato — in papež bo menda zahteval v svoji prihodnji noti — da vsaka država obdrži svojo armado, ki pa naj sestoji iz prostovoljcev, in v slučaju, da razsodišče ne more odvrniti oboroženega konflikta, naj prebivalstvo prizadetih držav odloči s splošnim glasovanjem, da li hoče vojno ali ne.

Zavezniško časopisje o odgovoru centralnih držav.

London, 23. sept. — Ministrstvo za zunanje zadeve je včeraj izjavilo, da z ozirom na odgovor predsednika Wilsona ne zaslužita noti centralnih držav nobenega komentarja. Noti ne vsebujeta nobene besede o povrnitvi teritorijev in poplačanju škode, zato ne dajeta zaveznikom najmanjšega povoda, da bi mislili na kašno mirovno pogajanje.

Časopisje imenuje dvojni odgovor "hinavsko berlinsko-dunajsko past". Beseda "reparation" še vedno tiči v goltancu kajzerja, da je ne izasti. O upostavljenju Belgije ni govora.

"Globe" pravi, da najboljši odgovor na tono je Haigova ofenziva v Belgiji. "Post" pomiluje avstrijskega cesarja, katerega je ena sama želja za mir in pravi: "Avstrija se bori samo za mednarodno arbitražo, razorožitev in svobodo morja, kakor zveni iz njene note. Tega pa ni bilo v ultimatumu, ki je bil pred tremi leti poslan v Srbijo. Cesar Karl ima prav, ko pravi, da ves svet želi miru. Ali dokler ni svet rešen kajzerjeve diplomacije, ki je danes odkrita v vsi svoji nagoti, kaj pomaga svetu tak mir!"

Pariz, 23. sept. — Pariško časopisje se norčuje iz obeh odgovorov

(Dajz na 2. strani, 6. kolona)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicaga) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicaga in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telephone Lawndale 4635.

Datum v oblepaju n. pr. (Avgusta 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Naši notranji sovražniki.

V Ameriki je nedvomno veliko število nemških agitatorjev in špijonov, ki se trudijo na različne načine in izvršujejo svojo umazano obrt pod različnimi maskami v prid kajzerju in njegovi razbojniški vladi. To so naši notranji sovražniki.

Poleg teh je pa še druga vrsta sovražnikov, ki delajo satansko veselje v kajzerjevem taborju s tem, da obračajo vodo vojne na svoj mlin. To so izkoriščevalci ljudstva, predvsem meznega delavstva, ki žanjejo ogromne dobičke, a delavcem pa ne privoščijo niti centa priboljška. Ti sovražniki in zatiralci svobode in demokracije tudi nosijo masko na svojih črnih obrazih — masko patriotizma. Spozna se jih najlažje po njihovem glasu in "odkrivanju izdajalcev" med delavci. Njihovi časopisi, ki jih imajo vse polno, vedno vpijejo, da je vsaka stavka zarota proti vladi in vsaka zahteva po večji plači ali krajšem delavniku vohunsko delo Nemčije. Veliki sovražniki delavstva so postali že tako nesramni, da jim je vsaka kritika in obsojanje, ki je naperjeno proti njihovem izkoriščanju, veleizdajstvo napram Ameriki.

Delavski tajnik Wilson je te dni odprto pokazal na te notranje sovražnike ameriškega ljudstva. Dejal je v svojem govoru na konvenciji trgovske zbornice v Atlantic City, N. J., da so kapitalisti krivi mnogih štrajkov v sedanjem času, ne pa delavci. Dobičkaželjni podjetniki prodajajo premog od \$5 do \$6 tona, medtem ko njih stane produkcija tone le \$1.50 do \$2. Delavski nepokoj v Ameriki bo nehal, kadar prnehajo kapitalisti z lovom na dobiček.

Tajnik Wilson je član zvezene vlade. Dnevna glasila profitarjev naj zdaj obdolže Wilsona, da je "pro-German"! Povedal je resnico, tisto resnico, ki jo ponavljajo delavci dan za dnevom.

Zvezna vlada naj zaseže premogokope, rudnike, železnice in tovarne in jih operira na svojo pest na temelju kritja stroškov in izboljška brez profita. Delavce naj plača pošteno in uvede naj splošen osemurni delavnik — in nepokojja med delavci ne bo več!

Pasje ženitovanje.

Dnevni listi so zadnji petek prinesli sledečo vest:

Colorado Springs, Colo. — Na tukajšnjem domu gospe Huckel in njene sestre Suble Harvey iz Kansas City, Kans., je bila te dni nena-vadna svatba, kateri so prisostvovali coloradski "modri krogi" (smart set). Poročena sta bila "gospod" Rufus Bulmer in "gospodična" Dahlee Winks Chin Chin, oboja iz Pekinga, Kitajska. Ženin in nevesta sta potomeca plavokrvne aristokracije, pekinska "španijela" — redka piščka izmed par izvoljenih v pasjem rodu.

Na stroške se ni gledalo. Sedemnajst najboljših, plemenskih psov v Colorado Springsu je dobilo lepo tiskana vabila na ceremonijo. "Nevesta" je imela na vratu verižico biserjev in oblečena je bila v srceci iz "georgette erepe", obrobljeno s čipkami iz Valenciennesa. "Ženin" se je pa postavil v ovratnikom, na katerem so blesteli dijamanti. Soba, v kateri se je vršila "svatba", je bila okimčana s krizantemami in lotusom, evetlicami iz Orijenta, iz katerega je prišel poročni par. Povabljeni psi-gostje so jedli s srebrnih krožnikov in žvečili sladico ter srkali smetano iz kitajskih čaš. Poročila ju je gospa Huckel.

Amerika je v vojni. Hlapčoni velikega businessa nam neprestano pridigajo o varčnosti, skromnosti, potrpljenju in samozatajevanju v svrhu, da pomoremo do zmage nad Nemčijo. Potrata je zločin! Kdor kupi več moke in sladkorja, kot ga potrebuje sproti, je hudodelec! Luksus je zločin! Gidzavost, požrešnost in razsipavanje živil je zločin! Ljudje morajo varčevati! Ne smejo se pritoževati, če je hrana dražja kot po navadi! Ako mezda ne pokriva izdatkov za najpotrebnejša življenska sredstva, je treba potrpeti in molčati!

Komu veljajo te lepe besede? Delavcem! Revežem! Priprostemu, navadnemu ljudstvu!

Bogatim zajedačem, ki odirajo ljudstvo, ne velja to. Gospa Huckel, gotovo ne dela v tovarni za municijo. Ne vemo, če njen soprog poseduje tako tovarno, ali gotovo tudi on ne prejema mezde za tovarniško delo. Huckel

ima brez dvoma druge dohodke, da lahko njegova žena prireja blazne, pasje ceremonije, obeša kitajskemu cukku dijamante na vrat in oblači psico v dragocene čipke.

Zgražajmo se, protestirajmo proti takim blaznostim znorelih bogatinov, ki ne vedo kam z denarjem in prostim časom, — pa nam bodo rekli, da to je "izdajništvo".

Amerika je v vojni. Može in fantje odhajajo v taborišča, odhajajo na bojišče. Ljudje trpe vsled draginje; omejiti se morajo z živežem, obleko in z zabavo. V leto-višjih Colorada se pa vrše pasje "ohceti". Psi se valjajo v dijamantih in biserjih; psi žro smetano in sladšice iz srebrnih krožnikov; bogata dama vabi pse na gostijo. In kapitalistično časopisje nima niti ene same grajalne besede!

Kaj je povzročilo revolucijo v Rusiji?

DOPISI.

Collinwood, O. — Ko sem pred kratkem poročal, da odidem 19. sept. k vojakom, naznanim, da je moja malenkost ostala doma še za dva tedna to je do 3. oktobra. V našem 18. distriktu so jih vzeli od poklicanih dve tretjini ta mesec. Ostale vzamejo drugi mesec. Dne 19. t. m. so odšli: F. Grdina, F. Gliha, M. Podboj, J. Durn F. Novine J. Novak F. Kovačič. J. Spendelj, L. Korbas, L. Desetnik, F. Zimmerman L. Boštjančič, J. Tomažič in nekaj Hrvatov ki smo jih spremili do postaje.

Vlak je zapiskal in naši dobri prijatelji so nam izginili izpred oči.

Drugi odhod iz Clevelanda je 3. in 15. oktobra. — John Matjažič.

Waukegan, Ill. — Tu vam pošiljam imena rojakov ki so odšli 19. t. m. v armado:

F. Kozina, F. Košir, F. Dolenje, F. Mivšek, Joe Podboj, I. Jereb, F. Kržič, A. Urbančič, J. Lenaršič in J. Znidaršič, John Jerina je bil poklican že pred 14 dnevi. A. Železnik je v mornariškem vežbališču par milj od tu. Ampak to so le imena, ki so meni znana. Nekateri imajo pozive, da se pripravijo za odhod v kratkem.

Na pozorišču, kjer so se zbirali za odhod, je bilo vse žalostno, kljub igranju godbe in truda nekaterih, da bi dali stvari vesel značaj. Ali "bogme," ko so prišli naši Janezi, postalo je vse pozorno.

Živijo! Hura! Primoj...! Th ko so zapeli "Oj dekle, kdo bo tebe troštal..." tedaj je bilo ploskanja od strani gledaleev. Pri slovesu na postaji je bilo jokalno kamen bi popustil. Ampak sedaj smo s to igro šele pričeli. Videl bom take služaje še večkrat in morda tudi sam izkusil.

Martin Judnič.

Čikaški župan Thompson se je zopet prelevil iz "proameriškega" pacifista v čistega patriotja. Po- daj" je izjava, v kateri slovesno pozivlja prebivalstvo Chicage, naj stoji ob strani predsednika Wilsona in ameriške armade. Nam se prelevitev ljudi a la Thompson ne vidi nič izrednega in nisimo imeli zanj nobenih simpatij v času napadov na njegovo osebo od strani ameriške buržoazije vsled njegove pacifistične karijere; ampak mnogo ljudi, med njimi precej socialistov, je moža naravnost oboževalo.

Toda ljudje, ki ga poznajo, so dobro vedeli, da je Thompson navaden politični igralec, ki izrabi vsako priliko v svojo osebno slavo.

Poleg tega on vedno spekuje s javnim mnenjem in bi rad postal slaven, ter na ta način prišel v senat, kongres, ali celo do predsedniške službe.

Časopisje, ki ga je včeraj napadalo, ga danes slavi, češ da je s svojo izjavo rešil čast mesta Chicage pred ostalo Ameriko.

Nam je in ostane Thompson naš političen nasprotnik, naj si bo že v eni ali drugi obliki. Kot do- sedaj, bo tudi v bodoče veren hlap- pec kapitalizma.

DEMOKRACIJA V NEMČIJI.

Dr. Ernest Mueller, je priobčil v monakovskem listu "Neueste Nachrichten" odprto pismo na predsednika Wilsona, kjer ga napada glede odgovora na papeževo mirovno poslanico. V tem pismu pravi med drugim, da je pred- sednik Z. drž. s svojimi pristaši največji sovražnik demokratske ideje v Nemčiji. "Mi v Nemčiji se bomo borili z vso energijo proti numeram washingtonske vlade, vsiljevali reforme Nemčiji. Kaj bi Amerikanci rekli, če bi jim mi usiljevali monarhistične institucije? Imenovali bi nas blazneže in s popolno pravico.

Mi nikakor ne moremo dovoliti nepoklicanim zunanjim krogom njih nerodno umeščavanje v naše notranje zadeve."

Nadalje pravi, da je Wilson popoln ignorant v poznavanju raz- mer, kot v Nemčiji v resnici ob- stoje. Seveda je dr. Mueller velik demokrat in zelo vplivna osebnost v nemškem parlamentu. Je za de- mokratiziranje Nemčije, toda to naj bo nje notranja zadeva! Če bodo poskušale reformirati Nem- čijo sile izven njenih meja, bodo naletele na odpor in narod bo stal poleg svojega kajzerja.

Morda — ali pa tudi ne. Nam se zdi, da so ravno zunanje sile mnogo pripomogle gibanju za de- mokratične reforme v Nemčiji. Kljub dr. Muellerjevi izjavi bo šlo to gibanje naprej, ker ga zahteva duh časa in položaj razmer v Vi- ljemovi državi.

Demokracija danes ni popolna v nobeni državi. Ravno zato so ra- delu sile, ki jo izpopolnijo in teh sil ne bo mogoče zaježiti. Lahko se jih zaustavlja v enih državah z večjim, v drugih pa z manjšim us- pehom.

Vsled tega je imela ruska de-

mokracija popolno pravico zahte- vati od njenih zaveznic revizijo tajnih pogodb, sklenjenih z bivšo carjevo vlado, in jih prilagoditi ciljem ruske revolucije.

Ravno s to pravico je ruski-pro- letarijat svetoval nemškemu, naj ga posnema n pošlje Viljema v pokoj. V slučaju, da bi bil med proletarskimi masami Nemčije kak resen namen uveljaviti na- svete ruskih sodrugov, bi jim sled- nji gotovo šli v vseh ozirih na roko in jih obenem protektirali v času njihove notranje krize pred morebitnimi težnjami angleških imperijalistov po uničenju nem- ške države.

Toda Nemci si ne puste svetova- ti od nikogar, ampak pridržali so si to pravico zase; naprimer: Pol- ljakom so rekli, da je za njih po- trebno imeti kralja. Po dr. Muel- lerjevi logiki bi lahko Poljaki i- menovali nemške vsiljivosti za blazno početje — ali psst — na Poljakom so nemške armade, ki so ji prinesle svobodo, oვენčano s krono, in z njimi se ni šaliti. One so sila! Toda moč se ubija z moč- jo. To je zakon narave. Moč ruske- ga carizma je ubila moč ruske- ga proletarijata takoj, ko je sled- nji organiziral svoje sile in izrabil ugoden trenotek.

THOMPSON — ZOPET ČIST.

Čikaški župan Thompson se je zopet prelevil iz "proameriškega" pacifista v čistega patriotja. Po- daj" je izjava, v kateri slovesno pozivlja prebivalstvo Chicage, naj stoji ob strani predsednika Wilsona in ameriške armade. Nam se prelevitev ljudi a la Thompson ne vidi nič izrednega in nisimo imeli zanj nobenih simpatij v času napadov na njegovo osebo od strani ameriške buržoazije vsled njegove pacifistične karijere; ampak mnogo ljudi, med njimi precej socialistov, je moža naravnost oboževalo.

Toda ljudje, ki ga poznajo, so dobro vedeli, da je Thompson navaden politični igralec, ki izrabi vsako priliko v svojo osebno slavo.

Poleg tega on vedno spekuje s javnim mnenjem in bi rad postal slaven, ter na ta način prišel v senat, kongres, ali celo do predsedniške službe.

Časopisje, ki ga je včeraj napadalo, ga danes slavi, češ da je s svojo izjavo rešil čast mesta Chicage pred ostalo Ameriko.

NEMŠKI IN AVSTRIJSKI OD- GOVOR PAPEŽU.

(Nadaljevanje s prve strani)

njegove svetosti, ki se v nepri- stranskem duhu trudi olajšati svet trpljenja vojne in narediti konec sovražnostim.

Cesar vidi v zadnjem koraku njegove svetosti nov dokaz njego- vega plemenitega in humanitarnega čuta in goji živo željo, da bi apel papeža dosegel uspeh v do- brobit vsega sveta."

Nota izraža, da je cesar Viljem že od začetka svojega vladanja smatral ohranitev miru za svojo največjo nalogo in vsled tega naj- globokejše simpatizira s papežem, ki se trudi za sporazum med vojsk- ujočimi se državami. Cesar je v svojem prvem prestolnem govoru 25. junija 1888 obljubil, da kljub ljubezni do armade ne bo nikdar podlegel skušnjavi vojne, iz- zvenši če bo cesarstvo napadeno. Nemška armada ima čuvati mir, a v slučaju vojne ga bo zopet ča- stno izvojevala.

Nota nadaljuje, da je kajzer dr- žal obljubo 26 let "srečnega vla- danja vzlele provokacijam in iz-

Vabilo na shod.

IZVRŠEVALNI ODBOR SLOV. REPUB. ZDRUŽENJA V CAGI sklicuje za nedeljo 30. septembra od polu treh popoldne shod v veliko Hoerberjevo dvorano na Blue Island Ave. in V Place.

- Program shoda je sledeči:
1. točka: Postanek in namen Slov. Repub. Zdrženja; govori Frank Krže.
 2. točka: Smisel Jugoslov. federativne republike; govori Kristan.
 3. točka: Organizacija Slov. Repub. Zdrženja; govori Joz vertnik.
 4. točka: Sredstva; govori Filip Godina.

Kot razvidno iz programa, razpravljalo se bo o zelo važnih le- mih in vprašanih sedanjih resnih časov z ozirom na Jugoslov. posebej se Slovence. Vsa slovenska društva in posamezni rojci Chicaga in okolice so uljudno vabljeni, da se shoda v kar najob- šem številu vdeležijo.

Za Slovensko Repub. Zdrženje:

Anton J. Terbovec
t. č. tajnik.

kušnjavam." Vojna je pa izbruh- nila kljub kajzerjevi (!) želji.

Viljem je skrbno prevdrali pa- peževe nasvete in simpatizira z vodilno idejo Benedikta, namreč da se materialna sila orožja u- makne moralni sili pravičnosti. Kajzer se do gotove meje strinja, da bi se dalo sporazumno omejiti oboroževanje na suhem in morju in da se bodoča sporna vprašanja med državami obravnavajo mi- rovnim potom, kakor je na pri- mer razsodišče. Na morju mora zavladati prava svoboda.

"Cesarska vlada bo v tem oziru podpirala vsak predlog, ki se nanaša na vitalne interese nem- škega ljudstva."

Nota končuje z lepimi željami, da bi se izpolnile tozadevne pa- peževe sugestije in da bi narodi našli v tem smislu pot do spora- zuma in miru.

Avstrijski odgovor.

Avstrijska nota, ki jo je pisal sam cesar Karl, ima v glavnih po- zateh sledečo vsebino:

"Sveti oče! Globoko ganjeni potrjujemo prejem note, katero je Vaša svetost, izpolnjujoča sve- to službo, podeljeno od Boga, po- klonila nam in glavam drugih vojs- kujočih se držav s plemenitim nameam, pripeljati težko prizade- dete države k edinstvu, ki jim ima nakloniti mir. S hvaležnim sreeem prejemamo sveže darilo o- četovske skrbni, s katero Vi, sve- ti oče, vedno in brez razlike podel- jujete vsem ljudstvom, in iz dna našega srca pozdravljamo apel, ki ga je Vaša svetost naslovila na vlade vojskujočih se držav. Ves čas te krute vojne gledamo na Vašo svetost kot najvišjo oseb- nost, ki v izvrševanju svoje misi- je presega vse posvetne reči, ki vsled visokega pojmovanja svo- jih dolžnosti stoji visoko nad vojs- kujočimi se državami in ki nedo- stopna vsakemu vplivu more naj- ti pot, katera vodi do vresničenja naše lastne želje po miru, traj- nemu in častnemu za vse stranke.

Odkar smo zasedli prestol na- ših prednikov, zavedajoči se od- govornosti pred Bogom in pred ljudmi za usodo avstro-ogrsk- e monarhije, je vedno pred našimi o- čni cilj, doseči blagoslov miru."

Nota pravi dalje, da je Karl za- vzel pot, po kateri je hodil njegov "zvzvišeni" prednik Franc Jožef z ozirom na dosego miru, kar je pokazal v prestolnem govoru ob otvoritvi avstrijskega državnega zbora. Dvojna vlada je mnogo- krat izjavila, da je "lahko slišal ves svet", izražajoča cesarjevo in splošno željo za mir, kakršnega ima papež v mislih.

Karl nadaljuje: "Globoko pre- pričani se strinjamo z vodilno ide- jo Vaše svetosti, da bodoča ure- ditev sveta mora temeljiti na od- pravi oborožene sile in na moralni sili pravice, mednarodne pravi- nosti in postavnosti. Vsled tega podpiramo stalniše Vaše svetosti, da pogajanja med vojskujočimi se državami morajo voditi in la- hko vodijo do garancij, da se ži- ljajo oborožene sile na suhem, morju in v zraku stopnjena in vzajemno do določene meje; širo- ka morja pa, ki po pravici pripa- dajo vsem državam na svetu, mo- rajo biti svobodna in odprta vsem enako."

Karl pravi dalje, da je pri volji pogajati se glede na prisilno raz- sodišče za reševanje mednarodnih sporov in tudi z ozirom na ostala vprašanja v "duhu pravičnosti in z obzirom na eksistenčne pogoje obeh strank."

Karl zaključuje: "V priporoč- lih Vaše svetosti vidimo primerno podlago za pričetek pogajanja, ki ima pripraviti pot za mir, pravi- čen in trajen za vse. Trdno upa- mo, da pridejo tudi naši sedanjji sovražniki na to misel. V tem du-

hu prosimo Vsegamogočnega blagoslovi delo miru, s kateri pričela Vaša svetost."

PAPEŽ BO POSKUSIL Z N- NOTO.

(Nadaljevanje s prve strani)

rov in dostavlja, da za Fran- je vsak migljej za mir brez po- na, dokler Nemčija ne priči- sno govoriti o dispoziciji Alz- in Lorena.

Mnenje v nevtralnih držav- derland" se ogreva za avstr- odgovor, ne odobrava pa a- škega. Katoliški list "Ma- de" v Rotterdamu pravi, d- Avstrija po svojem odgovoru- pravljen odgovoriti na vse- hteve: da! samo da bo mir.

"Nieuwe Courant" v Haag manj optimističen. Mir je mo- bližje, toda izkušnja je pokaz- da centralnim državam ni e- zaupati.

Bolgarska za mir.

Washington, 23. sept. — garski poslanik Panaretov je javil včeraj, da Bolgarska e- čaka miru. Njegova izjava e- ni podprta s kakšno oficijel- pešo iz Sofije, toda on pravi govori iz lastnega nagiba, ker zna razmere v Bolgarski N- gotov, da li je sentiment za tako močan, da bi Bolgarska pala separaten mir.

ČASOPISJE V SLUŽBI A- STRLJE.

(Nadaljevanje s prve strani)

Drugo Zweidnikovo pismo glasi:

"Cesarsko-kraljevo avstro-og- poslaništvo v Washingtonu

Washington, D. C., 10. jan. 1- St. 20.152. (Zaupno.)

C. kr. gen. konzulatu v New Yorku:—

Z ozirom na navedene moti- gornjem poročilu v prid g. R- czu se je odločilo c. kr. posl- štvo podpreti "Ilustrovani L- v februarju in marcu s sto dol- na mesec. Ako ne bo mogel g- docz sam izhajati po 1. aprila poslaništvo pri volji dati mu- daljnih \$100 mesečno do 1. j- t. l. Preden pa bo g. Radocz o- ščen o nadaljni podpori, treba preiskati njegov finančni polo- Podpora "II. Lista" po 1. ap- je mogoče le tedaj, ako se na- združitvi omenjenih listov v- niči brez vsake težkoc.

C. kr. poslaniški namestnik E. Zvezidnel

Senator King je dalje predi- več čekov in pobotnic tisk- družbe "Fair Play Publish- Co." v New Yorku. Čeki so- nakazani v nemškem poslani- in se glase od \$100 do \$2000. nar je prejel urednik Max Braun. Nemški poslanik je iz- čal vsega skupaj okrog \$6000 družbi.

(V tem poročilu je omenj- kar je citatelj že opazil, da- prejemali podporo od avstrijs- ga poslaništva tudi hrvaški- ga poslaništva. Mogoče- toda navedeni niso. Mogoče- do navedeni jutri ali vsak- kajti razkrite bodo vse lamp- je, ki jih počenjajo v Am- hlapci avstrijske vlade v Am- ki Sicer je znano vsakomur, da- ri so tisti listi, kajti krotarji- lahko spoznati po glasu. Lahko- poznati liste v New Yorku, ki- vldigujejo v nobena nemška- kajzerja in c. kr. razbojniš- Dunaju in napadajo v jenku v- nizkotnejših barab vsakom- kdor ne klečeplani pred Habs- žani. Vprašanje je le, koliko- dobili?)

ESTI Z BOJISCA.

Petrograd, 23. sept. — Naše vojske se danes utrdile na desnem bregu Dvine okraj Jakobstadta...

IZGUBILI JACOBSTADT.

Petrograd, 23. sept. — Nemci so ponovili ofenzivo na fronti med Friedrichstadtom in Drinskom in osvojili mesto Jakobstadt...

RAZNO IZ INOZEMSTVA.

Med Bolgarsko in Nemčijo ni vse v redu. London, 23. sept. — Po vesteh iz Švice je kaiser Viljem odpotoval v Sofijo...

ŠIROM AMERIKE

PODJETNIŠKI STRAŽARJI SO IZGINILI.

Belleville, Ill. — Oboroženi stražarji in stavkokazi, ki so pričeli izgrede pred tovarno Orbon Stove in Range kompanije...

NAJETI PRETEPAČI NAPADAJO RUDARJE.

Charleston, W. Va. — Zastopniki rudarske organizacije U. M. V. of A. so bili prisiljeni sklicati izredno zborovanje...

LAŽ IMA KRATKE NOGE.

Minneapolis, Minn. — Nekdo je spravljal v kapitalistične časnike vest, da v mlinsk primanjkuje pšenice...

SILO ZA OGNJILO.

San Francisco, Cal. — Koster, predsednik trgovske zbornice in vodilni duh odbora...

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Rim, 23. sept. — Uradno poročajo le o topniških bojih, ki so bili najhujši v zgornji dolini Cordevole...

BALKANSKA FRONTA.

Iz Pariza in Berlina poročajo o naraščajočem topniškem boju severno od Bitolja in v okolju reke Vardar...

BAVARSKI KRALJ PRODAJA KRONSKE BISERJE.

Amsterdam. — 'Lokalanzeiger' v Berlinu javlja, da je bavarski kralj postal pol milijona mark vrednih biserov na prodaj v neutralne države...

ŠIROM AMERIKE

PODJETNIŠKI STRAŽARJI SO IZGINILI.

Belleville, Ill. — Oboroženi stražarji in stavkokazi, ki so pričeli izgrede pred tovarno Orbon Stove in Range kompanije...

NAJETI PRETEPAČI NAPADAJO RUDARJE.

Charleston, W. Va. — Zastopniki rudarske organizacije U. M. V. of A. so bili prisiljeni sklicati izredno zborovanje...

LAŽ IMA KRATKE NOGE.

Minneapolis, Minn. — Nekdo je spravljal v kapitalistične časnike vest, da v mlinsk primanjkuje pšenice...

BANDITJE SO OROPALI VLAK.

Jackson, Tenn. — Trije roparji so ustavili vlak na Mobile and Ohio železnici in z dinamitom razstrelili blagajno...

LISTNICA UREDNIŠTVA.

N. N., Galup, N. M. — V poslanem listu nismo našli ničesar, kar bi bilo vredno prevesti. Navaden opis parade je, kot se vrše na 'Delavski dan'...

RAD BI IZVEDEL.

za prijatelja Joe Widmarja, ki se je nahajal pred petimi meseci v Coaltonu, Ill. Želim, da se mi sam naznani, ali ve kdo rojakov ve za njegov naslov...

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Benton Harbor, Mich. — Osebnih vlak Pere Marquette železnice se je zaletel v tovorni vlak, ki je vozil pred njim...

V JEKLU JE 100 ODTOTKOV PROFITA.

Washington, D. C. — Zvezni obrtni komisar Joseph E. Davis je pred senatnim odsekom za meddržavno trgovino izjavil, da je jeklarski tovarnarji imajo povprečno sto odstotkov profita od njih produkta...

DAVONA PREDLOGA SE VEDNO PRED KONFERENČNIM ODBOROM.

Washington, D. C. — V petek zvečer je na seji konferenčnega zborovanja izgledalo, da ne pride med senatorji in kongresniki do sporazuma glede predloge...

ROPARJI OKRADLI BLAGAJNO V SALUNU.

Chicago, Ill. — Mnogi sosedje so dali hranti denar John Jonatnu, salutarju na 724 Zapadni eden in trideseti ulici...

BANDITJE SO OROPALI VLAK.

Jackson, Tenn. — Trije roparji so ustavili vlak na Mobile and Ohio železnici in z dinamitom razstrelili blagajno...

LISTNICA UREDNIŠTVA.

N. N., Galup, N. M. — V poslanem listu nismo našli ničesar, kar bi bilo vredno prevesti. Navaden opis parade je, kot se vrše na 'Delavski dan'...

RAD BI IZVEDEL.

za prijatelja Joe Widmarja, ki se je nahajal pred petimi meseci v Coaltonu, Ill. Želim, da se mi sam naznani, ali ve kdo rojakov ve za njegov naslov...

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Benton Harbor, Mich. — Osebnih vlak Pere Marquette železnice se je zaletel v tovorni vlak, ki je vozil pred njim...

V JEKLU JE 100 ODTOTKOV PROFITA.

Washington, D. C. — Zvezni obrtni komisar Joseph E. Davis je pred senatnim odsekom za meddržavno trgovino izjavil, da je jeklarski tovarnarji imajo povprečno sto odstotkov profita od njih produkta...

DAVONA PREDLOGA SE VEDNO PRED KONFERENČNIM ODBOROM.

Washington, D. C. — V petek zvečer je na seji konferenčnega zborovanja izgledalo, da ne pride med senatorji in kongresniki do sporazuma glede predloge...

ROPARJI OKRADLI BLAGAJNO V SALUNU.

Chicago, Ill. — Mnogi sosedje so dali hranti denar John Jonatnu, salutarju na 724 Zapadni eden in trideseti ulici...

Slovenska Narodna Podporna Jdnota. Ustanovljena 9. aprila 1904. LAKORP. 17. JUNIJA 1907 v dr. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Odločitev Franjo Widmara. Franjo Widmar Rathbun, Iowa, je postal sledeče pismo H. H. von Sehlleku, izdelovalcu BOLGARSKEGA KRVNEGA ČAJA.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 538 Penn Av., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik s 30 letnimi izkušnjami...

KADITE TILMAN CIGARE. Unijako izdelane. Ibykus Cigare 10c S. N. P. J. Cigare 10c

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00 Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

THE PENN-MARY COAL CO. HEILWOOD, PA. lahko uposli na stalno delo še 300 premo-garjev, ker imajo dosti vozov na razpolago in naročila za premog imajo še za mnogo let v naprej.

SLOVENEK -- GLAVAR INDIJANCEV.

Povest / o zlatoiskalcih. — Spisal F. S. Teuchar.

(Mladjovanci)

„Možje; izgubili smo enega najboljših prijateljev iz naše arede — khm . . . ja, umri je. — Bil je zelo dober mož — povem vam — imeli smo ga vsi radi, ali ne? Res je, da žganja ni pil posebno, pri kartah je bil pa še slabši; — za vse take stvari res ni bil kaj prida, toda kljub temu je bil izvrsten mož, — ali ni res tako? Tako, možje — zbrali smo se, da vkrenemo nekaj za Rožo, ki je sedaj naša, ker nima več očeta. Sedaj nima nobenega, ki bi jo varoval, — je sploh brez varstva — kot — kot mlad zajček med skalovjem. Rad bi vedel, kaj bomo storili za našo Rožo; — kakor veste je sedaj naša! No, kar je vas, ki ste se navadno vsak dan klatili okoli nje-nega doma, na noče sedaj in svetujte kaj koristnega — če ne — — — naj me vrag vzame, če se spomnim kaj pametnega!“

Vsedel se je, in samozavestnem prepričanju, da je naredil velik vtis na navzoče v prid njih varovanke, ter ponosno izpil kozarec „ognjene vode.“

Molčali so, nihče ni pripomnil besede k temu govoru. Nekaj minut je vladala grobno tišina. Končno vstane Dr. O'Brien, najbolj izobražena oseba v „Dolini Prospektov“ in je govoril z zapletajočim jezikom nekako v tem-le slogu:

„Vsi veste, da sem bil sodelavec njenega očeta. Ne rečem, da sem bil posebno dober tovariš, ker sem navadno več žganja spil, kot ga more po zakonih narave obvladovati truplo moje velikosti, in to je seveda moja krivda.“ Udano je pogledal krog sebe in nadaljeval: „Toda storil bom za našo nesrečno dekle, kar je v moji moči. Bolje se bom oprijel dela v rovu, v katerem sva do sedaj delala skupaj z njenim očetom; dam ji polovico od mojega zaslužka;“ postal je nekoliko in rekel sramežljivo: „Vzel bi jo za ženo in postal dober mož, če bi me ona hotela; toda ona me noče. Sem je že vprašal, pa je rekla „ne“ in me obenem prosila, da naj ji ne zamerim zato. Odalovila me je zelo prijazno, a zavrnila me je kljub temu! Od tistega časa sem še več pil kot navadno, da se notranje pomirim. Kljub temu pa še vedno rad storim zanjo vse, kar je v moji moči, zdi se mi pa, da nimam pri stvari nadalj nekaj opraviti.“

Vsedel se je in opazoval svoje tovariše z motnimi očmi. Ljubosumnost mu je sijala iz oči, ko se je ozrl po onih, ki so bili ožji prijatelji Sehlarjeve družine. „Ako ne pridem nikjer v poštev,“ si je mislil, „zakaj bi se najbolj trudil zanjo?“ Na tihem je sklenil, da prepusti vso zadevo svoji mtovarišem v rešitev.

O'Neil, ki je še vedno slonel pri oknu in kadil iz svoje pločevinaste pipe, se vzravna kvišku, položi pipo na polico pri oknu in stopi v sredo svojih tovarišev. Njegov pogled je bil nekaj posebnega v tem trenutku. Glas se mu je sicer nekoliko tresel, vendar pa je govoril jasno in odločno, ko je naznanil sledeče:

„Jaz bom skrbel zanjo, tovariši! Pri Jupitru — jaz ji hočem preskrbeti dom za njeno življenje . . . Jaz sem ljubil to našo varovanico že več mesecev; in zdaj ko je v sili ter pravzaprav odvisna od našega usmiljenja, jo ljubim še bolj. Že prej sem večkrat nameraval odkriti ji svojo ljubezen, toda vedno sem bil sramežljiv in v nekaki negotovosti, tako da ji do danes nisem znil besedice o svoji ljubezni do nje. To hočem storiti sedaj — takoj danes, ker ona vsekakor potrebuje varstvo. Še danes grem k nji in jo vprašam za roko! Prepričan sem, da ji dam lahko boljše varstvo in lepšo bodočnost v njenem življenju, kot katerikoli izmed ostalih prebivalcev v „Dolini Prospektov,“ ker jo ljubim in ker imam sredstva za to.“

„Motiš se, O'Neil; to lahko storim tudi jaz“, se začne glas pri vratih.

O'Neil se urno ozre proti vratom in opazil je Bregarja, ki je vstopil. Pomosno je bil vzravnan in z njegovega obraza sta odsevali sreča in zadovoljnost. Ne da bi čakal na vprašanja, vstopi Pavel med presenečene tovariše, in ozrišči se po vseh, veselo nadaljuje:

„Da, jaz lahko storim vse potrebno, da bomo naša Roža preskrbljena za bodočnost; in kar je še več — jaz storim tudi to.“

„Kaj pa pravzaprav misliš? Povej jasneje!“ reče O'Neil nestrpno.

„David, jaz mislim sledeče: Medtem ko ste vi tukaj govorili in ugibali, kaj vam je storiti, sem jaz šel na njen dom in jo vprašal, ako hoče postati moja žena. Rekel sem ji, da po očetovi smrti potrebuje nekoga, ki ji da varstvo v njenem bodočem življenju. To varstvo ji bom dal jaz, ker je rekla, da me vzame za moža. S solzami v očeh in z glasom, ki je izražal ljubezen, mi je to obljubila.“

Vsi so kličali veselja in metali klubuke v zrak, ter navdušeno pozdravljali Pavlov korak; le O'Neil je prebledel in se sesedel na bližnji stol, zakrivši obraz z obema rokama. Zelo ga je pretresla ta nenadna vest. Kako krasno bodočnost si je slikal v duhu, zdaj je pa vse naenkrat razpršeno . . . Slika njegovega življenja kakoršnega si je slikal v svoji fantaziji — je uničena . . .

Ta mož, ki je že večkrat gledal smrti v oči, ki se je desetokrat boril z Indijanci, medvedi in bivolci, joka radi — ženske . . .

Nikdar v svojem življenju ni toliko trpel, kot v tem trenutku.

Ostali so se dremjali okoli Bregarja in mu na vse načine izkazovali svojo zadovoljnost, ter ga silili naj pije žganje. Toda Pavel je vedel, kdaj ima zadosti, zato je prijazno odklonil nadaljnjo gostoljubnost svojih tovarišev. O'Brien je bil pa drugačnega mnenja. Kadarkoli se mu je nudila prilika, se ga je prav počteno navleklo: tako je storil tudi zdaj, ker Pavel ni veliko pil, ga je on namomestal in pil za dva. Domov ni mogel sam, zato so ga spremlili tovariši, tako sta ostala Pavel in O'Neil sama v krčmi.

Ko so drugi vsi odšli, je še-le opazil Pavel, da O'Neil zdihuje, sedeč tam v kotu. Zasmilil se mu je ubogi mož. — Pomislil je, kako bi bilo njemu pri sreči, ko bi mu kdo odzvel oboževano Rožo . . . Pola sočutja stopi k njemu in mu položi roko na ramo. Ko vidi kako ga je zadelo, ga skuša potolažiti z najprijaznejšim glasom v lepo zbranih besedah:

„Ne jemljí tega tako hudo k sreči, prijatelj, moj dragi! Dobro vem, da jo tudi ti ljubiš. Toda verjemi mi, da bi prav tako trpel kot ti, ko bi bil na tvojem mestu. Zelo mi je žal, ker te je tako zadelo — simpatiziram s teboj. — Ne žalosti se preveč, dragi moj David, verjemi, da tudi mene boli tvoja potrnost.“

O'Neil je hitro vstal, se otrsel Bregarjeve roke in stopil proti vratom; pri katerih se je obrnil in rekel: „Pavel, ljubi jo. . . ljubi jo . . .!“ Bregar ga je nepremično gledal, dočim je O'Neil nadaljeval:

„Čutim za to deklico tako, kot nisem še za nobeno drugo žensko na svetu. Moje sree je kot ognjena kroglica, ki se ima vsak trenutek razpočiti in razliti svoje pekoče rane po vsem telesu . . . Ljubi jo, ti pravim! Jaz jo obožujem; toda moja nemožnost, moje sramežljive in strahopetne misli, moje neodkrito sree je vzrok — da sem jo izgubil. Bal sem se ji povedati svoje najskrivnejše želje, medtem ko si ti enostavno stopil pred njo in dosegel to, za kar bi jaz z veseljem dal vse svoje zlato in vse drugo kar posedujem na svetu. — Naj bo, kakor je, ker si jo pridobil zase; toda zapomni si, Pavel, ljubil jo bom še vedno — to mi ne moreš ubraniti . . . In če se z njo poročiš, bom ostal vedno v njeni bližini, ker vedeti hočem, kako se ji godi pod tvojim varstvom. Ako opazim le senco žalosti na njenem krasnem obrazu in če izvem da ne postopaš z njo pravilno, te bom poklical na odgovor! — Zapomni si: Ona je edina ženska na svetu, ki sem jo kdaj ljubil — in ki jo bom vedno ljubil . . .“

To rekel, je odšel proti domu. V sreči mu je rjavelo in krulilo . . . Občutil je tako tužno britkost, da niti v sanjah ni pričakoval kaj takega. Mislil je, da ne bo mogel preboleti tega silnega udara. Bil je že indijanski ujetnik, privezan h kolu in obsojen na smrt — katere so ga rešili njegovi tovariši — pa ni imel tako strašnih občutkov kot sedaj. Takrat se mu je zdelo življenje dragoceno, sedaj se mu pa zdi brez vsake nadaljne vrednosti.

Pavel je presenečeno gledal za njim. Po ušesih so mu zvenele trde in odločne besede, ki jih je pravkar izgovoril O'Neil.

„Ubogi David, kako si jemlje k sreči! Ne morem in ne smem mu zameriti,“ je zagodrnjal in se tudi odpravil proti domu.

Pri večerji je povedal svojemu tovarišu Grillu, kaj se je zgodilo in kako srečen je, ker bo Roža njegova žena, pri tem pa ni opazil temne sence, ki se je pojavila v Grillovem obrazu.

Grill ni rekel besede k temu poročilu. Malomarno si je nabasal pipo in prižgal tobak. Ker je bil vedno redkobeseden, se Pavel temu ni čudil, temveč je sledil Grillovemu vzgledu in puhal goste oblake dima proti stropu, v katerih se je zdaj pa zdaj pojavljala slika njegove oboževane Rože.

Tako sta molče sedela tovariša, vtopljena vsak v svoje misli . . .

Paul je navadno zgodaj vstajal, zato se je kmalu po večerji podal k počitku, dočim je Grill izkadal tri pipe tobaka. Zastopljen v svoje šovinistične misli, se je vlegel pozno zvečer k počitku.

II.

Kadarkoli se razglasi kakšna zaroka, je vedno dosti govorice. Razna ugibanja, pohvala in graja, bodisi ženina ali neveste, je na dnevnem redu. Človek se v takem slučaju poda v boljše ali slabšo bodočnost — na svojo riziko in navadno molči; dočim drugi ljudje, katerih se pravzaprav nič ne tiče — veliko govorijo. Tudi zaroka Bregarja z Rožo je dala veliko povoda za obširno razpravo po vse shajališčih. Skoro vsi rudoiskalci so bili zadovoljni s to ženitvijo; vsaj na videz ni nihče nasprotoval. — Vemo, da ni bilo vsem po volji, toda javno ni nihče rekel besede.

Roža je bila edina ženska v „Dolini Prospektov,“ zato so se vsi smatrali njenim sorodnikom. Vsak je skušal na dan njene poroke prekositi vse svoje tekmece, da ji podari najlepši ženitovanjski dar. Steherni je skušal uganiti njene misli, kaj se ji najbolj dopade. Pripravljali so veliko slavnost, ki se ima vršiti ob priliki prve poroke v „Dolini Prospektov.“ Celó O'Neil se je navidezno docela pomiril, ter se delal kolikor mogoče veselega. — Poslali so v 80 milj oddaljeno mesto šla, da privede mirovnega sodnika, ki naj izvrši poročne ceremonije, ker v „Dolini Prospektov“ ni bilo silbene avtoritete.

Ko je čez dva dni prišel zaželjeni sodnik, (oziroma prišel na suhem indijanskem kljusetu) se je takoj vršila poroka. Ko je mirovni sodnik razglasil, da sta Pavel in Roža po postavah Zedinjenih držav postala mož in žena, je zavladalo nepopisno veselje med naseljenci. Metali so klubuke v zrak, kričali in prepevali, da je odmevalo od bližnjih hribov.

To je bilo zanje najslavnější dan, kar so jih doživeli v „Dolini Prospektov.“

Vsak jo je hotel pozdraviti z bratovskim poljubom, in Roža je kar rdela veselja in sramežljivosti. Dopadli so se ji ti njeni „bratje“ in „strici“ akoravno niso bili preveč inteligentnega značaja, so mislili in želeli pri tem vse najboljše. — Končno je pristopil Pavel, prijemši svojo mlado ženo za roke, je izjavil:

„Tovariši! Prvo ženitovanje obhajamo v „Dolini Prospektov,“ katero me je napravilo naj-srečnejšega moža na vsem svetu. Če bom kdaj kršil obljube, ki sem jih danes dal svoji nevesti, ali če ji bom na drug način grenil življenje, — me ustrelite, tovariši, ker drugega ne bom zaslužil.“

(Dalje sledi.)

Njegov gozd.

Ferdo Plemič:

To se je dogodilo pred dolgim časom. Takrat je žvelo ob obrežju baškega jezera dekle, ki je daleč na okrog slovelo po svoji lepoti. Nič čudnega ni bilo tedaj, da so obračali fantje njene in sosednih vasi svoje poglede prav posebno za njo. Takrat je živel v vasi ob jezeru mlad študent, visok in lep, blehlih lice in dolgih las. Študiral je tam daleč v nemških krajih za doktorja, kar se dosega še ni čulo v njegovi domači vasi.

„Doktor, kaj je to? Oče Jernej, ki ste po svetu hodili, povejte nam!“

In oče Jernej je dejal važno: „Doktor, to mora biti kakšen gosposki padar, ali pa kancelijski škric.“

„To že ni kaj prida!“ so odvrnili kmetje in zamišljivo stiskali ustni.

Nu, nekoliko drugače pa je sodila Nežika, najlepše dekle v fari. Ona pač ni sodila po tem, kaj bo iz študenta, ampak po tem, kakšen je. In razsodila je, da ni napačen, in tudi rada je videla, da je zahajal k nji v hišo ob nedeljah popoldne ter ji s petjem in pripovedovanjem kratil čas. Glas je imel čudovito mehke in spremljal je svoje petje kaj spretno na kitaro. Rada ga je poslušala, še rajše pa, če ji je jel pripovedovati. Kaj pa ji je pripovedoval?

O svoji ljubezni? Ne. Dasi je mlad mož iz srea ljubil lepo dekle, tega ji ni nikoli povedal. Tedaj o tujih krajih in ljudeh? Tudi ne, dasi je videl nekaj sveta. Pravil ji je o svojih sprehodih po okolici. Pravil ji je, kako krasno se vidi baško jezero z vrha silne Jepe, ki se dviga v ozadju ter zrcali v jezerskih valovih. Tenno-modro je to jezero in mirno, kakor Nežikine oči, je dejal, in Nežika je zarudela. Pravil je o močvirju, ki se razteza na eni strani jezera, o tajnostih tega močvirja v tihih poletnih nočeh, o večerih, onih slokih modrikastih plamenčih, ki plešejo po močvirju. Tihi plameni ljubečih sree so to, onih sree, ki se boječe skrivajo pred belim dnevom, je dejal, in Nežika je zopet zarudela. In potem ji je pravil o koroških gozdovih, in tako lepo ji je pravil, da je Nežika vzljubila te gozdove, temne in pomosne, da je zahrepnela po njih.

In zaželela je v svoji mladi duši, da bi nekoč zakraljevala nad takim gozdom, nad njegovimi pomosnimi jelkami, nad bisernimi studenci, nad Vilami in škrtati. Ali njen oče ni imel gozda, dasi je bil premožen kmet, ker njegovo posestvo je ležalo v dolini. In študent tudi ni imel gozda, ker je bil sin ubogega kočarja in veslarja na baškem jezeru. Njegov gozd je bival samo v njegovih sanjah.

To ji je pripovedoval in še marsikaj o lepoti koroške dežele, srčno ljubljene, britko obkocane, dokler ni prišel čas ločitve. Trpko sta se jima tedaj stisnili ustni, in v oči so jima stopile solze; li težko je pustila roka roko. Odšel je v svet in ni se vrnil več. Zaitelo je njeno sree in odmrlo.

Minila so leta, snubačji, lepi in krepki mladeniči so se vrstili. Nežika ni marala za nobenega, dasi jo je oče priganjal, češ: „Ta je bogat, ta bo zate! Pijancec ni, ne postopač,“ in mati ji je dejala: „Nežika postarala se boš, kdo bo potem še maral zate!“

Nežika ni marala za nobenega, in če ji je še tako sladko govoril. In vendar je slednjič vzela mladeniča za moža, niti tako lepega, niti tako mladega. To pa se je zgodilo takole:

Prišel je k nji v vas in sedel je za mizo, in fajfo si je nabasal in prižgal, in potem je puhnil oblak dima pred se, pa je dejal:

„Vidiš Nežika, če bi me ti hotela za moža . . .“

„Beži, beži, kaj to govoriš!“ mu prekine ona govor. Ali on se ni vstrašil teh njenih besed, mirno je puhnil dim od sebe ter nadaljeval: „Ej Nežika, če bi ti videla moj gozd, drugače bi govorila!“

„Gozd imaš?“ ga vpraša dekle.

„Da“, odvrne mladenič in udarita pestjo po mizi, „gozd in še kakšen! Daleč na okrog ni takega. Za mojega očeta ni pela sekira v njem, in tudi jaz se ga ne bom lotil. In jelka stoji sredi njega, debela, da je trije možje ne objamejo. Da, če bi ti videla moj gozd.“

Tedaj mu je ponudila roko in

dejala resno: „Hanjža, pogledati, ga hočem.“

„In skupaj pojdeva, kaj ne? je vzkliknil on veselo.“

„Da skupaj!“

In šla sta roko v roki v gozd in skozi življenje.

Ameriške vesti.

BOJ MED FARMARJI IN LOVCI.

Fairmount, W. Va. — V bližini Rivesville in Lowesville že dalj časa vlada mržnja med farmarji in liščimi lovci. Ko so lovci sedeli krog taboriščnega ognja, so iz skrivališča naenkrat padli strelci. Harvey Hayhurst in Albert Thorn sta obležala mrtva, Charles Musgrove in James Hayhurst sta bila obstreljena.

Oblasti so kasneje aretirale brate John, William in Charles Kayserja, sinove bogatega farmarja v Lowesvillu. Obtoženi so zavrtnega napada in umora.

STAVKA ŽELEZNIŠKIH SKLADIŠČNIH DELAVCEV.

La Crosse, Wis. — Na tukajšnjih železniških kolodvorih za stavkalo je 35 skladiščnih delavcev. Delavci zahtevajo \$2.50 dnevne mezde.

KAZNENCI BODO GRADILI DRŽAVNE CESTE.

Jefferson City, Mo. — V okraju Montgomery nastavijo kaznence pri gradnji cest. Okraj plača za vsakega kaznenca \$1.25 na dan.

GASTON MEANS ARETIRAN.

Concord, N. C. — Oblasti so aretirale Gaston Bullock Meansa. Obtožen je, da je umoril mrs. Maude A. King dne 29. avgusta.

Hayden Clement, javni tožitelj, se je odločil za aretacijo Meansa po daljši konferenci z John T. Doolingom, namestnikom javnega tožitelja v New Yorku, in ko sta mu kapitan William Jones, izvedenec v streljanju s samokrevtoma, in dr. Otto H. Shultze zagotovila, da se je mrs. King nemoogoče ustrelila s svojo roko.

ŽENA JE PRETEPLA MOŽA Z BIČEM.

Greeneastle, Ind. — 62letni William B. Taber iz Cloverdala je uležil tožbo za zakonsko ločitev. V obtožnici navaja, da ga je njegova 48letna boljša polovica Sara, ki jo je poročil pred osem in dvajsetimi leti pretepla z bičem.

Sodnik je odredil, da ljubezniva Sara ne sme nadlegovati svojega moža in razpolagati z njegovim premoženjem.

SIN MILJONARJA DEZERTER.

Bisbee, Ariz. — Warner A. Schattig, sin L. C. Schattiga, milijonarja in rudniškega barona, je naznanjen justičnemu departamentu kot begun, ker se ni prijavil za odhod v taborišče Funston.

Mladi Schattig je prošil za oprostitev od vojaške službe, češ, da je dijak na rudniški šoli v Michiganu.

Značilno je, da rudniški baroni nastopajo v patriotičnih vlogah, sin enega ter baronov je pa pobegnil pred vojaško službo.

* DOBER TEK.

Chicago, Ill. — Mrliški oglednik Hoffman je aretiral mesarja August Hawka iz Barringtona, in S. Karstena, stanujočega na 1246 George ulici, ko sta prišla v mesto. Obtožena sta, da sta prodajala in kupovala nepregledano meso.

Edward J. McGee iz Barringtona je prodal koži krave in telata, ki sta ravnokar poginili. Ko je McGee izvedel, da je Hawk vzel tudi meso, je obvestil mrliškega oglednika.

KONEC HUĐODELSKE KARIJERE.

Chicago, Ill. — John Lynch, kaznencec, ki je pobegnil s kazniške farme in je ubil tri osebe, odkar se je zopet prosto gibal, si je prerzal vrat v celici v Crown Pointu, Ind.

Lynch je vedel, da pride radi umorov pred sodišče in da težko uide, vešalom. Ko je dobil britev, da se obrije, si je prerzal vrat.

MORNARIŠKA LIGA PREKLUČUJE.

Washington, D. C. — Mornariška liga je preklicala svojo izjavo, v kateri je trdila, da so močnejši vplivi zadržali poročila eksploziji na Mare Islandu.

Mornariški tajnik je hitro odgovoril na obdolžitve. Zahteva rezignacijo vseh odbornikov, ki so se preje pogodili, da puščajo ostavko, če njih politika ni dovoljiva za mornariški deament.

Odborniki se niso ozirali nahtevo mornariškega tajnika in nilels je odredil, da mornariška ni več priznana in da mornariški sprejme darov, ki jih nalaga. To je spametovalo odborniki in preklicali so obtožbo.

DVOJEN UMOR Z BOMBAMI.

Huntington, Pa. — Bomba uničila dom Grka Tonya S. Mount. Unionu in ubila njegove mrs. John Ramsey.

Ramseyjeva je zapustila dva mlada moža in živeva v divjem zaju z Grkom.

Nekaj minut kasneje, ko je odpeljal neznan avtomobil, je lo slišati močno eksplozijo, ki spreminila hišo v razvaline. So sosedje prihiti na lice in so našli Grka in Ramseyjevo bita.

ŽENA UMORJENA NA ULICI.

New Britain, Conn. — 25letna Anó Tobin so našli s prerezanim vratom na ulici. Blizo nje je žal William J. Wise iz Fortuma s prerezanim vratom. Je bila mrtva, Wise so pa priložili v bolnišnico in zdravniški pajo, da ga ohranijo pri življenju.

PREDSEDNIK POZOVE NA BRZADALJNIH 250,000 ARMADO.

Washington, D. C. — V prednih krogih govore, da prednik pokliče nadaljnjih 200,000 250,000 v armado, preden poziv za drugo narodno armado 500.000.

Izvedenci pravijo, da ima predsednik pravico, da po vojaškem veznem zakonu pokliče toliko v armado, kolikor jih potrebuje za spolnitev enot.

Takojšnji poziv postaja poben, ker bo mnogo novincev deljenih zvezni armadi in mornarstvu.

OTROŠKA PARALIZA V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Letos se štiri otroška paraliza v Chicagu. V tek je bilo prijavljenih 20 m bolnikov in dva sta pomrla.

Sedaj je v Chicagu 142 bolnikov.

Zdravniki priporočajo, da stariši nikar ne jemljejo otroških gledališč, sploh na take prede, kjer pride veliko otrok v stik z mrtvimi. Če otroci pokažejo znake bolezni, ni odlašati z zdravniško pomočjo, ampak stariši takoj pokličejo zdravnika.

MLEKO PO TRINAJST ČLOVĀKOV KVART.

Chicago, Ill. — Zvezna mlekarstva proizvajalci so se sklenili, zahteva od prvega oktobra 1918 za sto funtov mleka. To pomeni, da bodo konzumentje v Chicagu plačevali kvart mleka po 13 centov.

Vsled splošne druginje se konzum mleka znižal in največje trpelo zdravje siromskih otrok.

OGENJ UNIČI ZA \$25,000 ŽIVEŽA NA LETO.

New York, N. Y. — Kapitan Paul Mason, zavarovalniški svetnik, pravi, da ogenj uničil v leto v Združ. državah živežev vrednosti \$25,000,000. Mnogo požarov bi lahko preprečili, če bi ljudje malo bolj previdni.

PEONAZA PRED SODIŠČEM.

Enid, Okla. L. H. — Ross in A. Pant se morata zagovarjati pred sodiščem, da sta prisilila zamoreca živeti skozi več mesecev v peonazi.

TEKSTILNI DELAVCI SO ENIGALI.

Chattanooga, N. C. — Več varnerjev je sprejelo zahtevo delavcev in 3,000 delavcev se je nito na delo.

SREBRNO SE DRAŽI.

New York, N. Y. — Srebrno je zopet podražilo in stane \$1.08 in pol.